

FOLK OG LAND

NR. 19 — 13. ÅRGANG

LØRDAG 15. AUGUST 1964

LØSSALG 1 Kron

REIDAR MELAND
NEDRE HOLEST. 2
STAVANGER 69

Fra Skiløperkompaniet Sten Abels Saga

Krigshistorisk supplement

VED ALEXANDER LANGE

I.

FOLK OG LAND har som et ledd i vår strengt saklige behandling av militære fektninger mot tyskerne i 1940 fått tillatelse til å gjengi utdrag av kaptein Sten Abels krigsdagbok. Han var ulønnet, vernepliktig kaptein i 1940, og fikk for sin dyktige og effektive, militære innsats mot tyskern i 1940 hverken forfremmelse eller dekorasjon. Kanskje fordi han kjempet etter at han etter overordnetes oppfatning skulle ha sluttet. — Kaptein Abel var ikke og ble ikke medlem av Nasjonal Samling. Kaptein Abels beretning og rapport er sannferdig og usminket, og kan sees som et bidrag fra et øyenvitne i kompanisjefs stilling i tiden 11. til 29. april — til et krigshistorisk supplement, som sårt savnes i all den friserings og u-historiske skjønnmaling som det norske folk hittil i adskillig utstrekning er foret med. Nepe noen makt hadde innlat seg på en invasjon i et nøytralt Norge hvis vi dengang hadde hatt et nasjonalt, militært og slagkraftig forsvar med befal fylt av samme ånd som Sten Abel. Innsikt i infanterivåpnenes tekniske og taktiske anvendelse hadde han skaffet seg frivillig, ved deltagelse i 40 militære langrenn og mange feltkonkurranser og prøver i inn- og utland. Han har i vinter i over 60-års alder vunnet et militært langrenn. Selv ikke stabshjerner vil lide under en trenet fysikk, og for eksempel et på personlig ferdighet bygget kjennskap til

STEN ABEL

våpnene med videre. I et ordentlig landsforsvar er fra øverst til nederst respekt for detaljen, kjennskap til detaljen et vesentlig fundament for et virkelig alvorlig ment forsvar! Da blir nemlig forsaret en meningsløs belastning for skattebetalerne, ja kanskje det som verre er. — Kaptein Sten Abel skriver i sin beretning blant annet:

«Nettopp i de dager var jeg fratrått min tjeneste i I. R. 11 hos oberst David Thue og skulle torsdag den 11. 4. 1940 overta kommandoen av Spydeberg luftvarslingsstasjon, og følte meg derfor da krigsuroligheterne begynte mer tilsluttet Luftvernregimentet i Oslo. Ved et eiendommelig treff av skjebnen var jeg av rittmester Antword anmodet om å overta nattvakten i KT telegrafbygningen fra klokken 23 den 8. april 1940, og kunne derfor følge utviklin-

Forts. side 7

Hors de Combat:

FRA KULTURFRONTEN

FILMEN SOM TIDENS
SPEIL

IV.

I aviser og tidsskrifter kan man til stadighet lese lovprisninger av den svenske filmmann Ingemar Bergmanns geni. Hvorfor består nå egentlig disse angivelige genistreker? At mannen kan sitt fag derom kan det ikke være tvil, ennskjønt han av og til faller for en hang til det teatraliske, noe som vel skyldes hans nære tilknytning til teatret. Alt i alt er han som kunstner hverken bedre eller verre enn mange av sine kolleger. I sine mindre vellykkede filmer er han like kjedelig som han er pretensios. Det som har skaffet ham et navn har intet med kunst å gjøre. Det skyldes at han har hatt den nesten utrolige frekthet å gjengi på film situasjoner som den gode smak og sans for alminnelig anstendighet hittil har erklært tabu. Bergmann viser samleier, masturbasjon og avarter innen kjønslivet med en skremmende åpenhet. Og det er nettopp med dette han har nådd frem til å treffe midt i blinken på alle de oppløsende krefter i tiden. Han er blitt en suksess, en verdenssuksess. I de fjerneste land på jordkloden oppføres Bergmannfilmer, som regel uklippet. Bare den norske sensur mener vi ikke tåler så kraftig kost og er derfor ute med saksen. Nordmenn er så ømfintlige så.

Det snakkes og skrives uanstendig om menneskenes store fremskritt. De er i så fall utelukkende av teknisk art, for ellers synes det klart at vi er på god vei tilbake til barbariet. Råskap og brutalitet er tidens mote, ikke alene i fysisk forstand, men i høy grad også i psykisk, hva vi NS-folk har fått føle til overmål. Det er rimelig at filmen som tidens speil gjengir dette, og Bergmann er en typisk eksponent for de nedbrytende krefter. I «Jomfrukilden», som etter signatursens mening kanskje er hans sterkeste film, nøy-

Filmen som forberliger misbruk av Røde Kors-merket og andre krigsforbrytelser som satte kvinners og barns liv i fare.

er han seg ikke med en inngående skildring av en opprørende voldtektsscene, men har også andre scener så rystende i sin råskap at det nesten ikke er til å tro. Vi ser en bonde gjøre kål på to skumle omstreifere, brutalitet til ytterste konsekvens.

Men Bergmann stanser ikke med dette. Så følger en hårreisende avlivning av en vettskremt liten gutt, så motbydelig i sine detaljer at man føler seg syk lenge etterpå. Er det noe rart i at skaperen av denne tidstypiske kunst har erobret seg et verdensnavn?

Det var ikke annet å vente enn at Bergmanns svenske

Forts. side 2

De første tyske tropper var allerede i Oslo.

Filmfotografen Bredo Lind, hvis M.T.B.-film ble refusert til fordel for den ufysiske «Omringet». Lind har etterpå hatt et alvorlig sammenbrudd, og hans venner mener at den behandling han fikk av de statlige overkikadorer var en sterkt medvirkende årsak. Når man kan behandle en krigshelt på «den rette siden» så brutalt, så er det lett å forstå hva våre bar måttet gjennomgå. Her har forfølgelsen vært uten grenser.

Fra kulturfronten —

Forts. fra side 1

kolleger forsøker å gå i «mesterens» fotspor. Svensk film er i det internasjonale omdømme blitt ensbetydende med vakre og velskapte jenter som bader nakne i sommernatten sammen med sine venner og etterpå parerer seg hemningsløst på stranden. Det er raggareliv og voldsmentalitet, og sex og atter sex. Intet under at man overalt tror at svenske pikebarns moral står på samme nivå som gledespikenes i et «maison de tolerance». I virkeligheten er naturligvis svenske kvinner som kvinner overalt ellers.

Også dansk film har i noen utstrekning vært smittet av ånden fra Sveariket, men uten på noen måte å ha gjort seg gjeldende i tilsvarende grad.

Den statskontrollerte norske film er naturligvis helt utenfor. Det aller dristigste man har våget å komme med var at den unge skuespillerinne Ingerid Vardund i beste Brigitte Bardot-stil viste frem sin blanke posterior — for å si det på fint utenlandsk. Ellers sørger de statlige overkikadorer omhyggelig for at den norske filmføde vesentlig består i «Freske fraspark», «Sønner av Norge kjøper bil» og «Operasjon Sprøyt». Vi leste nylig i en avis at en glimrende tilrettelagt plan om å filme Johan Falkbergets mesterverk «Den fjerde nattevakt» ble blankt refusert av overkikkadorene, likeledes kunne vår store dramatiker Gunnar Heiberg ikke konkurrere med «Sprøyt»-filmene.

Vi har her i bladet gjen- tagne ganger omtalt den ufysiske krigsfilmen «Omringet», som forherliger en åpenbar krigsforbrytelse. Overlegen ved Rikshospitalets kvinneavdeling lar en motstands- og sabotørgruppe holde til på loftet over avdelingen uten å ta det ringeste hensyn til at han derved kan utsette hundrevis av kvinner og barn for dødelig fare. Og toppen på frektheten er at mens sabotørgruppen arbeider på loftet, så holder man imens på å male det røde kors på taket like over hodene deres. Det forundret oss ikke det minste at denne kyniske hån av folkeretten ikke ble påtalt av en eneste avis. Om ikke for annet så burde man ha tenkt på at når man helst skulle ha unngått å skryte offentlig av en slik krigsforbrytelse, så var det ikke hensynet til tyskerne som spilte inn, men for eksempel hensynet til eventuelle fremtidige okkupan-

ter. De vet altså nå på forhånd hvordan vi her hjemme praktiserer folkeretten.

Det er intet som lenger er egnet til å forbause en i denne skakkkjørte verden, og derfor heller ikke at nevnte film ble laget med full statsstøtte. Det er øyensynlig helt i stilen med det vi hørte forleden. En venn av vårt blad fortalte oss at han hadde lest manuskriptet til en krigsfilm forfattet av den kjente filmfotograf Bredo Lind. Lind hadde deltatt i en rekke M. T. B.-raids på norskekysten under krigen og ville skildre et av dem på film. Vi tar ikke noen som helst stilling til betimeligheten av at en slik film blir laget og vi kan ikke akkurat si at herr Linds krigsfilm hører til de ting som ligger oss nærmest på hjertet, men vi kan i all fall ikke forstå annet enn at den burde ha hatt preferansen fremfor «Omringet», og i særdeleshet da vår venn forsikret oss at filmmanuskriptet kvalitativt holdt mål. Men, som han sa, Lind og hans medarbeidere var av en eller annen grunn ikke persona grata blandt overkikkadorene, og da er det den vanlige praksis når man vil knekke en man ikke liker å bruke som påskudd at manuskriptet ikke er godt nok. Denne metode er dobbelt gemen, fordi den er nærmest umulig å bevise. En person med pennen i sin makt kan, i all fall overfor ikke-fagfolk, med tilsynelatende urokkelig sakkunnskap begrunne refuseringen av nær sagt hvilket som helst filmmanuskript som er skrevet på denne jord. En eller annen liten feil kan man jo finne i de beste manuskripter, og en ofte benyttet og ikke ueffektiv fremgangsmåte er å fremheve denne feil, hvor bagatellmessig den enn er, in absurdum, og suverent fortie de gode og kanskje tildels fremragende sider ved arbeidet. Hvis man er i bet for ankepunkter, så går det an å oppkonstruere noen. Man er aldri smålige sånn. Vi finner vel her grunnen til at norsk film i dag befinner seg på et så lavt nivå. Det later til at de som setter seg høye kunstneriske mål er svært upopulære og derfor blir slått ned av dem som har avgjørelsen om en filmidé skal bli til virkelighet eller ikke. Det er sikrere å satse på lettvin og overflattisk underholdning. Panem et circenses — er det ikke det det heter? Brød og sirkusleker. Det er det folk skal få. De må fores med sprøyt. Sprøyt er mottoet.

Vi ser litt på det store utland. På tross av nedgang og

kriser holder amerikanerne stillingen som de ledende filmprodusenter. Men stadig hyppigere blir amerikanske filmer laget på fremmed jord. De så kalte «superfilmer» blir gjerne til i Italia og Spania fordi man ved denne produksjonsmåte får utgiftsbudgettet ganske betraktelig ned. Et par tusen italienske eller spanske statister koster lite i forhold til et tilsvarende antall amerikanske.

Før krigen stod engelsk film ikke særlig høyt, men i etterkrigsårene er engelskmennene kommet for fullt. Vi har ikke alene fått se vel-dreiete komedier og thrillers, men også filmer som må kalles virkelig betydelige. Sist måtte vi sette et kryss i taket ved «Dr. Strangelove», den uhyggelig aktuelle film om atombomben. Det hjalp ikke at filmen ble innledet med forsikringen om at det vi ville få se ikke kunne tenkes å hende i virkeligheten. Vi vet for godt at slikt nettopp kan skje — at atombomben blir brukt fordi en galfrans vil det. Kfr. president Trumans både djevelske og meningsløse ordre om å slippe atombomben på et slått og beseiret folk.

Italiensk film har gått i bølger, fra det store til det likegyldige, og så atter opp mot høydene igjen. Fransk film har vel stort sett ikke nådd riktig opp til førkrigsstandard, men det har vært unntagelser. Tyske filmer har jevnt over vært slette, men naturligvis har det også her vært noen som har raket opp over grosset.

Fjernsynet ligger som en klam hånd over filmproduksjonen, og i de fleste land kjemper man mere eller mindre fortvilet med å holde produksjonen i gang. Det er for såvidt rimelig at statslig støtte er nødvendig da det jo er Staten som mest tar hånd om fjernsynet og er ansvarlig for situasjonen. Forhåpentlig innretter de fleste land seg fornuftigere enn vi har gjort her hjemme, hvor den statlige «stønad» ser ut til effektivt å ta knekken på filmer med kunstnerisk verdi.

Hors de Combat

GÅRD TILSALGS

i Verdal. 160 da. flatt land, hvorav 80 da. dyrket land, og 40 da. dyrkbart.

Eier: Ingolv Aksnes, Stiklestad p. o.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

Anbefaltesverdige tysk bok:

JAMES LEASOR: BOTSCHAFTER OHNE AUFTRAG.

Kr. 28,— innbundet.

En engelskmanns beretning, bygget også på engelske kilder, om Rudolf Hess' dristige flyvning for fredens sak. Hess fylte nylig 70 år i Spandaufengslet, hvor han fremdeles sitter etter å ha tilbragt 23 år som fange. Amerikanerne tillot ham ikke engang å få en blomsterbukett på 70-års-dagen.

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Postboks 3214 - Oslo 4

Postgiro 164 50

Dødsfall

En kjær gammel venn og medkjemper i den årelange kamp for Norge, konsul Chr. Knudsen, Kaupang pr. Larvik er avgått ved døden, bortimot 91 år gammel.

Efter et langt livs innsats for Norges forsvar, blant annet som mangeårig medlem av Norges Forsvarsforenings råd, ble han efter okkupasjonen funnet verdig til 7 års fengsel for landssvik. Hans ranke og verdige opptreden i retten skapte ham respekt hos alle anstendige nordmenn.

*

Også en annen god venn av vårt blad har vi mistet, og det en som egentlig hørte hjemme på den annen side, høyesterettsadvokat Arne Fliflet på Notodden. Han ble

vel 88 år gammel. Advokat Fliflet, som var gudbrandsdøl av fødsel, var fast leser av FOLK OG LAND og han stod også gjennom årene i brevveksling med redaksjonen. En av våre lesere, som kjente ham, skriver til oss at Fliflet heller ville unnvære alle andre aviser, bare han hadde FOLK OG LAND, og det stemmer for såvidt med hva han ga uttrykk for også overfor oss. Han var ellers en stridbar mann som det stod gny om der han var på utrettelig jakt etter sannheten og rettferdigheten. Han var en hyppig artikkelkribent i aviser som POLITIKEN, MORGENBLADET, DAGBLADET og i den lokale avis TELEDØLEN.

FORLOVELSESRING-SPECIALEN

tillbyr moderne, garantert 14 karat stemplet håndarbeidede ringer fra kr. 95,— pr. par. Sender pr. postoppkrav porto-fritt over hele landet. Dessuten + 5% rabatt på grunnprisen.

SKRIV EFTER RINGMAL!
Ringene blir sendt straks jeg får bestillingen.

Gullsmedmester

Thorvald A. Olsen

Skottegaten 20 v/ Metodistkirken.

Bergen

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Daglig friske blomster

Blomsterforretning

SYNNØVELIE

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

DEN SVENSKA MINNESKRIFTEN ÖVER DET TYSTA LEDET I NORDENS FRIHETSKAMP HAR UTKOMMIT:

«VÅR ÄRA HETER TROHET»

Av Sven A. Lundehäll och Åke Tammi

PRIS KR. 1:50

Frisinnade Riks-Partiet

Ellös. Postg. nr. 62 26 97 (Sverige)

Kristne Venner

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapielig samvær. Møtetid: kl. 19,30. P. gr. av ferie ikke møter i juli og august. Første møte til høsten 4. september.

FORBUNDETS KONTOR

holdes stengt mandage og lørdage. Ekspedisjonstid tirsdag — onsdag — torsdag og fredag fra kl. 10 til 15.

Sekretæren kan bare påregnes truffet efter forutgående avtale. Telefon: 377696.

Postadr.: Postboks 3214, Sagene, Oslo 4 - Postgiro 150 28.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Amerikansk velgeropprør

Vi har før gitt uttrykk for at vi ser med adskillig skepsis på den amerikanske presidentkandidaten Goldwater. Naturligvis ikke på grunn av det han offisielt står for, men fordi vi frykter for at han vil føre den sterke og sunde gammelkonservative reaksjon mot de venstreradikale internasjonister og deres høyreliberale hjelpere ut i ørkenen. Vi håper imidlertid at vi tar feil, at Goldwater er like god som de synspunkter han gir uttrykk for og som vi på svært mange områder er enig i. I all fall tyder den samstemmige fordømmelsen fra de rødeste kommunister til de mest himmelblå såkalte høyrefolk på at noe har gått galt for de internasjonale planleggere.

Og hvorledes det nå er eller ikke er, så avslører bråket omkring Goldwater — mannen som tilslutt enstemmig ble nominert til republikanernes presidentkandidat — at presidentkandidaten i all fall har rett i ett av de hovedsynspunkter han har gitt uttrykk for: La oss høre opp med å tro at hovedmålet vårt ikke er å forsvare våre interesser, men å vinne den offentlige mening for oss. En stor del av denne såkalte mening blir fabrikkert av kommunistene.

Hvorledes skulle det ellers forklares at den røde Krustsjov er fanebæreren for hele det underlige og mangfoldige partipolitiske barnekorstoget mot Goldwater.

Ellers er vel kanskje en av hovedgrunnene til den enstemmige partipolitiske fordømmelse av Goldwater i hele den vesterlandske presse frykten for det velgeropprør som nominasjonen av ham i virkeligheten betyr. Eller som CHICAGO TRIBUNE skriver det: «De såkalte liberale og de klynkende elementer i pressen kan ikke avfinne seg med at folkets stemme endelig har trengt gjennom i det republikanske parti. Tilbakevendingen til republikanisme er kommet i stand gjennom en oppstand av folket, av den lille mann, av representanten for det solide, sunde menneskevett, av de tall-løse legioner måteholdne og ansvarsbevisste borgere, som er blitt urolige over den vei landet befinner seg på».

Og hvorledes det nå går med valget, så betyr det i all fall et avgjort brudd med den utvikling som ellers har preget de vesterlandske demokratier: den gradvise utvisking av forskjellen mellom de politiske synspunkter, eller om en heller vil: den politiske ensretting. I det amerikanske presidentvalg vil for første gang spørsmålet ikke være demokrat mot republikaner, men liberal mot konservativ. Det vil si at det ikke lenger bare er to partier som konkurrerer, men to åndsretninger.

For første gang siden tyveårene har de republikanske partiorganisasjoner selv valgt sin kandidat, mens det ellers har vært de «hemmelige kongemakere» som har utpekt folk som Landon (1936), Willkie (1940), Dewey (1944 og 1948), Eisenhower (1952 og 1956) og Nixon (1960). Disse «kongemakere» består av finans- og industrimagnater og — noe som forklarer pressereaksjonen verden over — av mektige avisforleggere som for eksempel Ogden-Reid-gruppen som kontrollerer NEW YORK HERALD TRIBUNE og hvis interesser varetas av stjernekolonnen Walter Lippmann — MORGENBLADETS artikkelleverandør som med sine skrivelser om Goldwater har bragt dette blad i slik strid med seg selv. Videre av Eugene-Meyer-gruppen med WASHINGTON POST og NEWSWEEK, Gardner-Cowles-gruppen med LIFE, TIME og FORTUNE. Til «kongemakere» hører også politikere som den tidligere presidentkandidat Thomas Dewey, general Lucius Clay, Harold Stassen, Nelson Rockefeller og andre. I nær kontakt med dem står også utgiveren av NEW YORK TI-

KOHT OG KAPITULASJONSAVTALEN

I pressen går det for tiden en notis som opplyser om hvilken produktiv og virksom mann professor Halvdan Koht har vært og fremdeles er. Det er store tall når det gjelder skrifter som avisartikler og taler med videre. Og vel er det. Han vil ikke at noe skal gå i glemmeboken. Alt han har gått i gjennom og vært med på har han festet til papiret.

Men én avisartikkel eller skrift savner vi fremdeles fra hans hånd. Det gjelder kapitulasjonsavtalen av 1940. Om Koht hadde sett den. Var det ikke så at Koht først benektet å ha sett den og så senere måtte erkjenne sin «feiltagelse»? Dette er ikke bagatellmessig. Det gjelder livsskjebner for titusener av gode norske kvinner og menn. En utenriksminister av Koht's format kan ikke unndra seg en detaljert redegjørelse om sitt forhold på dette punkt. Kanskje han også ville berøre det juridiske forhold.

Hr. Koht har ordet!
Frosta 5/6 -64.

Bj. Rokseth.

MES Arthur Hays Sulzberger og en rekke nominelle republikanere som arbeider i Johnsonadministrasjonen, blant dem forsvarsministeren Robert McNamara, finansminister C. Douglas Dillon, den tidligere sendemann i Sør Vietnam Henry Cabot Lodge med flere. Korresponderende medlemmer av «kongemakerguppen» er også den utenlandske organisasjon LeBilderberg-gruppen, hvis mest prominente medlem er prins Bernhard av Nederland. — Gruppen holdt betegnende nok sitt siste møte på Rockefellerreaksjonsstedet Williamsburg i Virginia.

For første gang er disse «kongemakere» blitt utmanøvrert med det resultat at en igjen har fått klare linjer i amerikansk innenrikspolitik.

Det en norsk iakttagere av dette hemmelige spill bak kulissene, av disse råtne partipolitiske intriger, av dette opprør mot den politiske ensretting, må ha lov til å håpe på, er at uansett hva Goldwater må vise seg å representere i virkeligheten, uansett om han representerer en annen krets av hemmelige «kongemakere», så vil det opprør han har utløst spre seg også til vårt land. Det kan sannelig trenges med den

Desverre!

SA DEN INTERNASJONALE JURISTKOMMISJON, SOM VENTET

Vi meddelte i siste nummer at overrettssakfører Sverre Helliksen med tilslutning av FORBUNDET hadde rettet en henvendelse til den internasjonale juristkommisjon og avestket den en uttalelse om det norske landssvikoppgjøret.

Vi skrev i den forbindelse at det skal «bli interessant å se om den internasjonale juristkommisjon våger å forsvare menneskerettighetene i gjerning ved å gripe fatt i dette varme jern, eller om den i likhet men andre internasjonale organer vil finne påskudd til å unngå å uttale seg».

Det gikk nok den siste veien, og det temmelig omgående. Fra organisasjonens sekretær Edward S. Kozera har Helliksen allerede fått et svar, som i oversettelse lyder slik:

«Jeg erkjenner mottagelsen av Deres brev av 1. juli adressert til dr. Jean-Flavien Lalive, tidligere generalsekretær for den internasjonale juristkommisjon.

Jeg beklager meget at den sak De diskuterer ligger utenfor kommisjonens kompetanse, men De ønsker kanskje å diskutere den videre med vår norske seksjon, hvis adresse er: Rolf Christophersen, Den Norske Sakførerforening, Torggaten 2, Oslo.

Med separat post returnerer jeg de dokumenter De har sendt kommisjonen».

Overrettssakfører Helliksen har under 1. august sendt kommisjonen et nytt brev og bedt om en begrunnelse for at saken ligger utenfor kommisjonens kompetanse. Han gir samtidig uttrykk for at en neppe kan vente noe av

«Vår ära heter trohet»

heter et lite minneskrift viet de svenske frontkjempere, utgitt og redigert av redaktør Sven A. Lundehäll.

Foruten de som falt under frivillig innsats i den finske vinterkrigen i 1940 har boken fortegnelse over 125 svenske frivillige som falt under selve verdenskrigen i 1941 til 1945, de fleste av dem på Hängöfronten og Svirfronten. Av dem som falt fra 1940 til 1945 var 47 medlemmer av Lindholms frihetsrørelse Svensk Socialistisk Samling.

Interesserte vil kunne skaffe seg det vakre lille hefte ved henvendelse til redaktør Sven A. Lundehäll, Eklös, Sverige.

stillestående og råtne politiske atmosfære som har ruget over landet i årtier nå.

den norske seksjon siden Terj Wold, som er sakens hovedperson, er formann i seksjonen. Det er derfor nødvendig å få saken prøvet utenfor Norge.

Men ellers har Helliksen også fulgt kommisjonens anvisning og har oversendt skrivelser og dokumentene til overrettssakfører Rolf Christophersen i Den Norske Sakførerforening.

I følgebrevet skriver overrettssakfører Helliksen etter å ha redegjort kortelig for saken blant annet:

«Værst må det være at nå da alle misforståelser og fortelser er klarlagt at ikke da alle dommene oppheves over den minoritet, som legalt opptrådte for å gjøre okkupasjonen best mulig under sterk britisk blokade. Det var korrekt og nasjonalt, mens majoriteten innbilte seg at krigen fortsatte etter 10. juni 1940. Opphevelsen burde være et mål også for Den Norske Sakførerforening.»

Begrepsforvirring

Hr. redaktør!

I en artikkel om «Begrepsforvirring, sosialisme — demokrati» av R. K., Oslo i ukebladet NÅ heter de blant annet: «Er det så at flertallet i landet vil ha sosialisme, behøver man ikke drive begrepsforvirring ved å kalle bedriftssosialisering for bedriftsdemokrati».

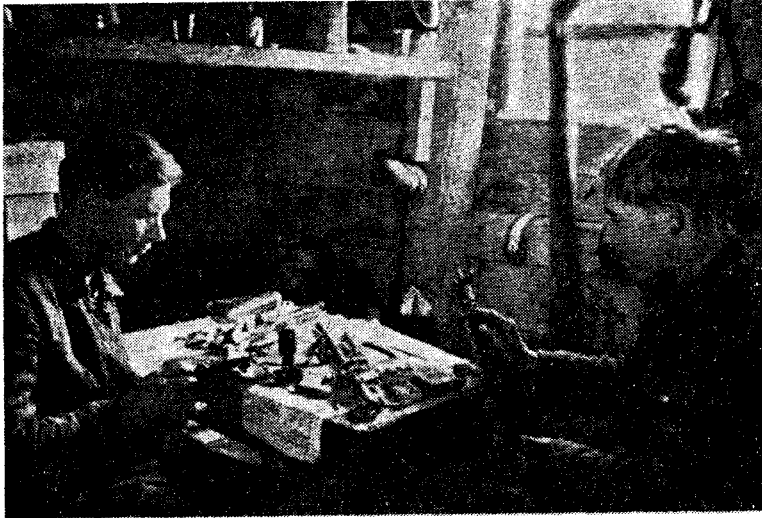
Det ville være hyggelig å få en uttalelse av R. K. om det ikke råder begrepsforvirring på flere områder også. Er det for eksempel ikke slik at de som rømmer sitt land i en vanskelig situasjon bør betegnes som landssvikere istedenfor de som blir i landet og varetar dets interesser.

Begrepsforvirring var det vel også da sosialisten med hammermerket og som intet fedreland hadde å forsvare kunne slynge ut mot en nasjonal og fedrelandssinnert mann: «Når skurken ingen annen utvei ser, så blir han nasjonal». Ja, slik greiet fetteren til kommunisten å snu på saken etter at han var kommet til makten og selv betegnet seg som «nasjonal» for senere å rømme landet. Men han kom tilbake og betegnet seg som fedrelandsforsvarer.

Enn han bondesosialisten som skrek ut: «Vi vil ha hånd over produksjonsmidlene!», hvortil hans nabo, som drev sin gård utmerket, svarte: «Det er jo ikke underlig det, for du er jo bygdens dårligste gårdbruker». — Dette var ingen begrepsforvirring. L. A. P.

Med frontkjemperne på østfronten

Små historier fortalt for FOLK OG LAND av legionær nr. 3761 Svendsen

VÅPNENE MÅ VÆRE I ORDEN

11. ANGREPET

Bataljonen hadde slått seg ned i hvilestilling i nærheten av Krassnoe Seelo. Der ute lå det meterhøyt med sne og mangen en legionær snuste omkring i husene til Ivanene og i Wehrmachtslagrene for i all beskjedenhet å se etter om det ikke ett eller annet sted fantes et par «organiseringsklare» ski. Det var naturligvis intet kommersielt foretagende — vi ville bare låne plankene her hvor de fleste likevel ikke visste hva de skulle stille opp med dem! «Permisjon ved fronten — Vinterparadiset Russland» og lignende overmodige ord var å høre.

Vår løssloppenhet fikk imidlertid en hurtig ende, fra nordøst kom det en isnende vind.

Fra blokkhyttenes skorstener, for slik så de faktisk ut, steg det dag og natt tykke røkskyer opp. I slik kulde var det bare en redning — fyre og atter fyre.

«Efter min mening var det ikke så kalt første vinteren som nå!» påstod Misjonæren. — «Ikke så høyt, Olsen. Jeg husker godt da vi var i Alexanderslottet, da klaget du nøyaktig på sam-

me måten. Har jeg ikke rett kanskje?» spurte sersjant Fosse. «Det kommer bare av vinden at det føles så kalt!» — «Hvis det ikke er mere enn 25 grader er vi heldige» — «Jeg synes 25 grader er mere enn nok, for min skyld kunne det gjerne være null».

— «Jeg vet hvor kalt det er!» Larsen Berg og Ola Nordmann var kommet inn utenfra. «Ola har nettopp sett efter hos telegrafistene der bakenfor.» — «Og?» — «Det var 19 grader, i solen.» — «Og det kaller du kulde. Polarrevne vil le av det.»

«I dag er det forresten urolig der ute». — «Har du også hørt det?» — «Jeg har hørt duren av fly og detoneringen av flakgranater helt hit inn — kanskje Leningrad blir angrepet igjen?»

«Det er urolig ved Pulko-va også.» — «Godt at vi er ute av det — noen måneders oppfriskning i Letland med permisjon hjem ville være fint, ikke sant?»

«Tørstein er jo underveis alt — det er tross alt bedre å være sikker — når tror du det blir vår tur?»

Larsen Berg trekker på skuldrene. «Det kan være

det samme også — Til jul reiser først de gifte — meg er det ikke et menneske der ute som venter på». — «Men post får du.» — «Slektninger har jeg naturligvis haugevis av, men det er også alt.»

Fosse så på Larsen Berg. «Du har aldri søkt om permisjon — hvor lenge har du vært her ute nå?»

Larsen Berg så på Fosse. «Nøyaktig så lenge som du — du har heller ikke vært borte.» Så begynte han å telle på fingrene. «Fjorten måneder har jeg vært ute nå.» — «Når Tørstein er tilbake drar du på permisjon, Larsen Berg?» sa Fosse.

Det lakkot mot kveld — det begynner tidlig her i Russland, allerede klokken fem kunne vi ikke lenger se sidemannen vår. Fosse delte inn vaktene. Hver gruppe måtte stille 2 mann. Misjonæren og jeg skulle på vakt i kveld — vi var langt ute i rekken. Misjonæren kom først, klokken tolv måtte han på vakt, så kom jeg fra 2 til 4.

Om kvelden satt hele gruppen Fosse i rommet. Det var atter kommet et par nye.

Vinduene hadde vi klebet til med «Der Frontkurier» (Europeisk soldatavis). Hver rute fint og nøyaktig og herunder hadde vi passet nøye på at den norske og tyske tekst vendte inn, og den belgiske og nederlandske ut. De to siste sprog kunne vi overhodet ikke forstå — det skulle på ingen måte være noen difamering, dertil høyaktet vi våre hollandske og flamske kamerater for høyt. Bare den spanske tekst fikk nu og da komme med på innsiden. Det var en konsekvens til Larsen Berg fordi han hadde lært et par ord da han var i Sør-Amerika, en konsesjon han hadde tilkjempet seg gjennom en hard ordkamp.

Ikke et lysglimt trengte ut. Ola Nordmann hadde tatt en ekstra tur ut på en høyde og hadde kontrollert.

«Det er prima, sersjant — helt mørkt. Bare fra skorstenen spruter det gnister. Vi må fyre litt mindre ellers tar det fyr i hele kåken, den er av tre.»

Fosse hadde skutt papegøyen. Da han avla et besøk hos klesbestyreren hadde han oppdaget en petroleumslykt og med sigaretter og gode ord hadde det lykkedes ham å få tak i tingesten. Nå hang den i en ståltråd under taket i rommet. En luksusgjenstand som vi vaktet som vårt eget øyeeple mot fremmed «innflytelse» dagen

Fort. side 6

OLGA BARÉNYI:

78

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager i 1945

«Vi må snart gå». Martins stemme er helt fast, men det rykker nervøst i munnvikene hans. «Kom her, fru Pecha, jeg vil vise Dem gjennom vinduet veien til den skjulte dør. Følge Dem kan jeg ikke, jeg må —».

Han stanser. Riktig, kjærlighetserklæringen må han jo gi henne.

«Der, De må først til havepaviljongen — Rikard, du kan bringe Marta til bilen. Fru Blümelein, kle på Jan, men ikke for varmt, han må ta på den russiske blusen. Bli her, Michaela —» sier han hurtig da piken vil gå med de to andre. «Hva var det jeg skulle nå, riktig, smykkene — ja, smykkene, stikk dem i en av putene fra lenestolen og sy igjen. Lilly, løp hurtig til barneværelset og hent syskrinet! Du finner det nok, ikke sant? Så, fru Pecha, altså forbi paviljongen og så til venstre til muren. Der har De nøklen til den lille døren, kast den i en eller annen kanal etterpå. Ser De, Marek skulle jeg også ringe til, han har jeg helt glemt, og sanatoriet — men noen hjelp kan jeg likevel ikke gi lenger. Og så —».

Michaela kneler foran lenestolen og stopper ringer, armbånd, øreringer, perlebånd og gullmynter mellom vattfyllingen i polstringen. Hvorledes var det? Ganske enkelt vidunderlig var det da Ludwig Heldenstern fortalte at hun bare hadde giftet seg med ham for å hjelpe ham. Hun trodde at man ikke ville sende ham vekk som de andre jødene hvis han var gift med en arier. Nei, min herre, Michaela har aldri elsket meg, men hun var min venn, den eneste venn jeg hadde da alle forlot meg, da alle skalv for Gestapo.

Hun var mere enn en venn, hun var en engel, men søsteren en djevel. Noe annet kan jeg dessverre ikke kalle henne. Uten at vi visste noe, det vil si Michaela og jeg, ordnet hun med skilsmisse, det vil si annullering av ekteskapet, som aldri, slik juristene sa ble fullbyrdet. Politipresident Weidemann og hans forbindelser med rettene —. Helena hadde naturligvis et lett spill. Det ville være godt, det ville være det beste om De ville ta Michaela med, langt vekk herfra, for Helena vil aldri la henne ifred, og Michaela

(Forts. s. 8)

NYE VEIE

VIA «NORDLAND» - DIVISJONEN TIL «HVOR STÅR NORDEN»?

Av Kaptein Erik Lærum

«Der Stahlhelm» skrev i sitt nummer 3. mars 1960:

«Das Buch von Hauptmann Erik Laerum «Dansk soldat i krig og fred», das das Schicksal der «Nordland»-Division in Russland schildert, fand auch in der Zeitung der dänischen Widerstandskämpfer eine gute Aufnahme. Laerum war vor dem Kriege Geschwaderführer der dänischen Luftwaffe. Er nahm am deutschen Russlandfeldzug als Artillerikommandeur teil.»

Disse linjer står forrest i manuskriptet til min neste bok som har ovennevnte tittel, og overskriften til 1. kapittel er slik:

Mit banner var runeprydet, mit harnisk var hårdt som stål, men bakom det vil du få tydet, der flammer et hjertes bål.

Det vel sikkert komme mange kommentarer av den vanlige slags fra nederlagstiden.

Jeg tar det med.

NYE VEIE er beregnet for de lydhøre sjeler som også — ja, jeg tror, jeg tør si **navnlig** — finnes i forhenværende motstanderes krets, altså den gode delen av den. Hvorfor velge en slik tittel på en bok, som gjør fordring på å tale til både hjerne og hjerte?

Fordi nye veier må gås om vi i første rekke skal finne frem til en lykkeligere tilværelse for våre barn og ikke for oss selv, frihetskjemper og frivillige fra Østfronten, danske borgere og «de andre», de utstøtte, de infamerne, de forpestede. For ingen barn bør unngjelde for fedrenes gjerninger. Der avviker min oppfatning fundamentalt fra de kristnes dog-

me om at synden skal hjem-søkes på vårt avkom intil tredje og fjerde ledd. For si meg, hvem som alltid har gjort det slik? Er det en straffende, hevnjerrig GUD eller er det menneskers dårskap som følge av dårlig samvittighet? — Jeg er sikker på at det er det sistnevnte som er tilfellet.

Like så sikkert som det var for mine barns og fremskrittets, fremtidens skyld jeg valgte den frivilliges lod i den annen verdenskrig. Like sikkert er det, at jeg lever i håpet om å kunne bære noen stein til den nye og forhåpentlig bedre bygning, som skal verne om alle barns fremtid. Det skal ikke fra min side bæres ved til noe hatets og hevners bål — og det oppfordrer jeg alle motstandere til å unnlate.

Jeg er kjent med at mange ynder å tyde min og andres krigsdeltakelse dit, at vi gjorde det for VINNINGS skyld.

Det er fullstendig riktig. Det var for vinnings skyld — men IKKE for PERSONLIG vinnings skyld. For hva tror dere det var å hente av personlig vinning derute, hvor døden lurte på sitt bytte hvert sekund i døgnet? Hva vinning var det å ligge i sult med møkk op over begge ørene, med lopper og lus som snyltegjester og fete rotter til å ete maten vår?

Nei — lyder svaret — men: «Hvis dere hadde vunnet krigen, så hadde du blitt noe stort — og da hadde du hevnet deg på oss!» Det kan ingen seir eller nederlag bestemme over for mitt vedkommende, og dessuten — hvem vet hvor godt eller ondt et menneske, som ikke er født sadist ville ha utført sin gjerning? Slike bemerkninger fra motstandernes side stempler dem selv. En av mine betrodde offiserer fra min tid som flyversjef kom en dag inn til meg på kontoret og spurte om han fikk lov til å komme inn og si noe til meg. Da han kom i full krigsmaling advarte jeg ham i relasjon til det som skjedde med de unge kadettene som i sin tid hadde ønsket å lære virkelig krigskunst hos meg, fordi deres egne lærere hadde sagt at de ikke kunne lære dem noe? Han husket det, men blåste på det, for han kom på samtlige gamle undergivne og kameraters vegne for å overbringe en takk for den tid jeg hadde vært deres sjef

Forts. s. 8.

SIEGFRIED:

Polsk aggresjon mot Tyskland helt fra Versailles

HITLER FORSØKTE MOT ALLES RÅD Å BEDRE FORHOLDET HELT TIL DET SISTE — To interessante bøker av «motspionasjens mester» Reile om Abwehrs innsats i øst og vest.

Forfatteren O. Reile i Abwehrtiden

O. Reile: *Geheime Ostfront*. Verlag Welsermühl.

O. Reile: *Geheime Westfront*. Verlag Welsermühl.

Over stormaktenes militære etterretningsvesen har det alltid hvilt et slør av hemmelighetsfullhet, som naturligvis rimelig kan være. Den alminnelige mann gikk det kalt ned over ryggen når Secret Service eller Abwehr ble nevnt, en mistenkte dem for alt mellom himmel og jord, men noe bestemt visste man jo ikke.

Det er nå kommet to bøker på det tyske Verlag Welsermühl som letter på sløret for så vidt det tyske Abwehr angår. Den første het «Geheime Westfront» og den etterfulgtes av en «Geheime Ostfront», slik at en får et samlet bilde av den innsats den tyske militære etterretningstjeneste gjorde under verdenskrigen. Begge bøker er skrevet av den ledende Abwehrmann, oberstløytnant O. Reile, som var knyttet til etterretningstjenesten fra han begynte i

Danzig i 1923 og til det tyske sammenbrudd i 1945, sist som sjef for motspionasjen i vest.

Det tyske Abwehr har naturligvis ikke fått noe godt ord på seg etter den tvetydige rolle sjefen admiral Canaris spilte og som endte med at han ble avsatt og til slutt henrettet like før sammenbruddet. Mens Canaris' handlemåte ofte var gåtefull og dobbeltydig, så var det jo noen av hans aller nærmeste menn som direkte forrødte militære hemmeligheter til fienden.

Forfatteren av de to bøker er en varm tilhenger og beundrer av admiral Canaris og en like avgjort motstander av visse sider ved nasjonalsosialismen som sin tidligere sjef, men han gjorde sin plikt til siste slutt og det er heller intet i bøkene som forteller om forræderi fra Canaris' side. Det synes å fremgå at Canaris falt i unåde hos Hitler fordi han bragte ham etterretningsresultater denne ikke likte, samtidig som Abwehr kom i konflikt med Himmlers RSHA som følge av kompetansestridigheter. Admiral Canaris var også en mann med strenge krav til ridderlig opptreden også overfor motstandere og disse begreper falt ikke alltid sammen med det rådende syn i RSHA.

Bøkene beretter ellers inngående om arbeidet i og organisasjonen av Abwehr, og er både spennende og underholdende. Engelskmennene kalte Reile «Master of penetration» — Motspionasjens mester, og det er naturligvis et viktig tidsdokument hva denne mann kan berette om det som foregikk bak ku-

Den gåtefulle admiral Canaris

lissene av storpolitikken og strategien under verdenskrigen. En blir her kjent med detaljer som hittil har vært ukjente. Det blir således for første gang utførlig omtalt hvorledes i året 1944 det nøyaktige tidspunktet for begynnelsen av invasjonen både skriftlig og muntlig ble forhåndsmeldt til de ansvarlige tyske instanser.

Byr bindet om «Geheime Wetsfront» på interessevekkende lesning, så er bindet om «Geheime Ostfront» et overmåte viktig bidrag til løsning av det krigsskyldspørsmål som nå er blitt så aktuelt igjen, blant annet med verket til den amerikanske professor Hoggan og striden omkring det. Reile ble som kjent først knyttet til Abwehr da han arbeidet som politimann i Danzig og det er derfor naturligvis av spesiell interesse hva han kan berette om personlige iakttagelser og faktiske hendelser når det gjelder forholdet til Polen. Særlig verdifullt er det jo i denne forbindelse fordi forfatteren ingenlunde er noen hardkokt «nazist», men tvertimot delte Canaris' syn på Hitler og hans nærmeste menn.

Selv skriver han om dette i et forord til boken:

«I tråd med alvorlige bestrebelse som har til mål en nærmere økonomisk og politisk sammenslutning av de europeiske folk, synes en objektiv klarleggelse av krigsskyldspørsmålet uunnngåelig. Ekte vennskap fra mann til mann og fra land til land kan ikke bygges opp på en løgn.

Da de første stemmer på grunnlag av utenlandske forsk-

Forts. side 6

XX

Da vi så dette bilde i AFTENPOSTEN tenkte vi straks: Nå har rettferdigheten endelig innhentet krigsforbryteren. Her hentes han av politiet for å stilles for retten. Ved nærmere eftersyn viste det seg imidlertid å være Winston Churchill på vei til Underhuset for å hyldes av sine landsmenn. Det er forskjell på kong Salomo og Hermann Göring!

BØKENE OM ABWEHR —

Forts. fra side 5
ningsresultater hevet seg offentlig mot påstanden om Tysklands eneskyld, vakte det heftig motsigelse i mange land og også i vårt. En høyskolelærer i Berlin gikk endog så vidt at han erklærte at like overfor den nasjonalsosialistiske æra måtte det ikke være noen objektiv historiebetraktning — —

Den avvisning og det hat som mange utlendinger og tyskere bærer i sine hjerter mot Hitler og nasjonalsosialismen på grunn av fryktelige opplevelser er helt ut forståelig. Som privatpersoner står det dem fritt fortsatt å være subjektive og å bevare sin forbitrelse hvis de ikke har noe bedre å ta seg til. Hva imidlertid den historiske forskning og vitenskapelige historieskrivning angår, så har hele den europeiske ungdom krav på objektivt i alle enkelheter å få vite hvorledes det *virkelig* hang sammen.»

Polen ble som kjent i Versailles-traktaten tilkjent den såkalte Korridor bestående av gammelt tysk land, mens Danzig med omegn ble laget til en fristat med en høykommissær oppnevnt av Folkeforbundet og med utstrakte privilegier for polakkene. Disse var imidlertid ikke fornøyet med dette. Først og fremst tok de sikte på å få Danzig innlemmet i Polen, men de begjærte også ytterligere tysk land.

Blekket på Versailles-traktaten var derfor knapt tørt før «det stakkars», fredselkende Polen satte i gang med sin aggresjon overfor Danzig og overfor det da makteløse Tyskland. Boken gir en lang rekke beviser og eksempler på dette slik det ble registrert av det tyske etterretningsvesen, som forøvrig førte en temmelig håpløs kamp mot det tallmessig fullstendig overlegne etterretningsapparat som Polen med Frankrikes hjelp hadde bygget opp.

Ett av eksemplene fra boken har sin spesielle interesse i dag da Sovjetsamveldet viser slik «fredsvilje» og vilje til «sameksistens», blant annet fordi det viser at historien lett gjentar seg. Reile skriver:

«Forholdet mellom Sovjetsamveldet og Polen begynte å bedre seg mot slutten av tyveårene. Den politiske avspenning førte i året 1932 til avsluttelse av en ikke-angrepspakt mellom de to land.

Denne utvikling skrev seg fra følgende sammenheng: Sovjetsamveldet begynte i året 1928 under Stalin med virkeliggjørelsen av den første femårs-

plan, som la beslag på det russiske folks krefter til siste rest i forbindelse med omveltende innenrikspolitiske forholdsregler. Dessuten begynte Sovjetsamveldet mere intensivt å befatte seg med fjernøstlige anliggender, spesielt etter at japanerne i 1931 hadde marsjert inn i Mandsjuriet.

Sovjetsamveldet trengte derfor ro ved sine vestlige grenser. For å oppnå dette grep dets regjering initiativet til forhandlinger om en ikke-angrepspakt med Polen. Det vesentlige innhold av den av Moskva foreslåtte avtale måtte være Polen meget velkomment, for Sovjetsamveldet forpliktet seg i den til ikke å yde det tyske rike noen bistand i tilfelle en polsk-tysk konflikt. Polakkene undertegnet avtalen skjønt forbundet med Romania fra 1921, som utelukkende var rettet mot Sovjetsamveldet fremdeles var i kraft. De la altså ikke opp kortene sine. På den annen side nølte Sovjetsamveldet ikke med å overfalle sin avtalepartner Polen da det i 1939 var slått av Tyskland og knapt kunne yde alvorlig motstand lenger.

Tydeligvis mente polakkene etter avslutningen av avtalen at de nå hadde fri bane i vest og at de inntil videre ikke behøvet å frykte Sovjetsamveldet. I all fall forsterket de sin utfordrende politikk overfor Tyskland, som helt siden Versailles, hadde bestått av stadige trusler og bestrebelse på å hindre at riket ble sterkt igjen. Denne Polens politikk nådde sitt høydepunkt i årene 1932/33. Den kjennetegnes av følgende hendelse.

Den vidtforregnede, leseren allerede bekjente polske organisasjon for psykologisk krigføring forsterket sin trommeild mot fristaden Danzig. Den polske utenriksminister Zaleski hadde i september 1930 i en samtale med presidenten i Danzigs senat gitt signalet og ledemotivet for denne propaganda-krig med den allerede siterte uttalelse «at bare et polsk armékorps vil kunne løse Danzig-spørsmålet». De i tidligere år reiste krav på deler av Øst-Prøyssen og andre tyske områder ble nå reist betydelig høyere og skarpere formulert. På grunn av disse omstendigheter og på grunn av opplysninger som Abwehr hadde skaffet tilveie, regnet riksregjeringen i årene 1931, 1932 og 1933 med en polsk angrepskrig.

I betraktning av sin militære svakhet hadde Riket måttet forholde seg fullstendig defensivt. Mobiliseringsforberedelse på tysk side forutsatte den gang til og med at deler av Schlesien på forhånd skulle oppgis for å kunne oppta kampen fra strategisk gunstigere stillinger. Kommandanten i Wehrkreis I gikk i disse år

under krigsspill i Øst-Prøyssen ut fra at polakkene ville angripe denne fra riksområdet ved «Korridoren» skilte provins med 9 divisjoner, mens de krefter som sto til disposisjon for ham til forsvar bare var ca. fjerdeparten så sterke».

Så kom da Hitler til makten i 1933 og vi har tilfulle hørt om hans krigslyst og hans onde anslag mot dette fredsommelige Polen. En får et noe annet inntrykk ved å lese Reiles bok:

«I de tyske kretser som beskjeftiget seg med østspørsmål ble det alminneligvis antatt at Hitler var antipolsk innstillet, idet hans sjefideolog Alfred Rosenberg i boken «Die Zukunft der deutschen Aussenpolitik» hadde uttalt seg skarpt antipolsk. Men tross den skildrede provokasjon som 6. mars 1933 ble gjennomført i Danzig av polakkene med krigsskipet «Wilja» og skjønt sakkynndige i Utenriksdepartementet og i Reichswehr frarådet ham det, besluttet Hitler seg for en polskvennlig politikk. Han grep selv inn i hendelsene i Danzig og gjorde anstrengelser for å forsone polakkene og å vinne deres tillit. De toneangivende personer i Reichswehr og i Utenriksdepartementet var den gang for en prosovjetisk politikk.»

Hitlers anstrengelser førte også til at Pilsudski i slutten av mai 1933 i all fall utnevnte den tysk-innstilte Josef Lipski til sendemann i Berlin. Men neste krise lot likevel ikke vente lenge på seg:

«Den inntrådte da Hitler 19. oktober 1933 trådte ut av Folkeforbundet fordi man på avrustningskonferansen i Genf nektet Tyskland likeberettigelse. Denne hendelse inntraff ikke minst ved at de polske og franske representanter stemte mot Tysklands likeberettigelse.

Efter dette Hitlers skritt kom det opp rykter i Tyskland og andre europeiske land om at marskalk Pilsudski planla en krig mot Riket mens det ennå var svakt. Han anstrengte seg for å vinne Frankrike for en aktiv deltagelse. De i sammenheng hermed av Abwehr gjennomførte undersøkelser i Polen hadde til resultat at stillingen var meget alvorlig og at det måtte regnes med muligheten av et polsk angrep mot Tyskland».

«Efter annen verdenskrig har så mange politikere og forfattere forsøkt å tilbakevise påstanden om at Pilsudski alvorlig hadde planlagt en preventivkrig mot Tyskland. Dette spørsmål har i årevis vært omstridt, skjønt det tyske militære Abwehr i sin tid hadde hatt i hendene hemmelige polske dokumenter som klart tilkjennegav denne hensikt av den polske

marskalk. I året 1958 ble imidlertid all tvil om dette spørsmål hevet. Understatssekretæren i det engelske utenriksministerium, Lord Vansittart avgav med tillatelse av sin regjering erklæringer som urokkelig bekreftet at Pilsudski i året 1933 planla en preventivkrig mot Tyskland.»

På den annen side slår forfatteren fast at det også er «troverdig bekreftet at Pilsudski i begynnelsen av 1935, noen måneder før sin død gav uttrykk for den oppfatning at den polske trusselspolitikk mot Tyskland ikke hadde noen hensikt lenger, da det var blitt for sterkt militært. Men allerede noen uker efter marskalkens død satte den polske utenriksminister Beck i gang en bloka- de mot fristaden Danzig og utløste dermed en ny krise i de tysk-polske forbindelser.»

Forfatteren antyder at utviklingen kanskje ville blitt en annen hvis Pilsudski hadde levet, men hans efterfølger Beck fortsatte sin politikk rettet mot Tyskland til siste slutt, til krigen var et faktum, og det på tross av alle avtaler. Men trass i dette, trass i alle de beviser Abwehr bragte om Becks politiske planer, bibeholdt Hitler det forfatteren kaller sin «forbausende» holdning overfor Polen. Under en kortvarig krisesituasjon som oppstod mellom Polen og Sovjetsamveldet tilsikret han til og med Polen sin støtte. Samtidig bidrog polakkene selv til en ytterligere forverring av forholdene mellom Tyskland og Polen ved den behandling de lot tyskerne i Polen bli tildel.

Det foran nevnte er naturligvis bare noen få og spredte eksempler fra den nesten 500 sider tykke bok, som vi anbefaler til inngående studium for alle dem som interesserer seg for sannheten om krigsskylden.

Selv vil vi til slutt bare nevne noe av spesiell interesse på et annet felt som boken klarlegger. Det har som kjent vært anført som bevis på den hitlerske krigslyst den tyske deltagelse i den spanske borgerkrig. På den annen side har Canaris og hans meningsfeller vært fremstillet som fredsvennene som hemmelig motarbeidet Hitlers krigsplaner.

Nå avsløres det i boken at det var admiral Canaris som støttet Franco og som fikk Göring og Hitler med på det:

«Göring var riktignok interessert i å selge tyske fly mot valuta og videre i å prøve nye flytyper under krigsmessige forhold, men utsiktene for den

spanske militærreisning forekom ham tvilsomme. I denne stilling opptok Canaris forbindelse med sjefen for den italienske etterretningstjeneste, oberst Roatta, fordi han hadde kjennskap til at representanter for den spanske militærreisning anstrengte seg for å oppnå støtte ikke bare fra Tyskland, men også fra Italia. I Rom oppnådde Canaris fra bestemmende regjeringsmedlemmer forsikring om at Italia var sterkt interessert i en hjelp til Franco.

Efter disse forutgående undersøkelser vant Canaris først Göring og så også Hitler for den militære understøttelse av Franco.»

Siegfried

*

Bøkene kan leveres gjennom
FOLK OG LANDS BOK-
TJENESTE og koster kroner
38,— pr. stk., fritt tilsendt
mot forskuddsbetaling over
postgiro 164 50 eller pr. opp-
krav med tillegg av porto og
gebyr.

Med front- kjemperne —

Forts. fra side 4

gjennom. Vi hadde delt oss i to grupper som avvekslende spilte kort mot hverandre.

Det var alt sent på kvelden da sersjant Fosse og hans menn blåste ut det flakkende petroleumsllys og med velbehag kledte av seg de resterende uniformsgjenstander.

Rommet var behagelig varmt, lusene nådige: Endelig igjen å kunne sove uten uniform! Snart ville en nysgjerrig lytter bare ha hørt snorkelyder. Sneen knirket under de ensomme skrittene til vaktposten, som stampet sin runde på den åpne plass mellom husene. «Svinekalt i natt.» Misjonæren som gikk vakt spente underarmene mot geværløpet.

Troppssjefen vår, Halvorsen, sov dårlig denne natt. Han var ofte ute og underholdt seg med posten. Så lyttet han anspent efter lydene som trengte inn til oss fra fronten. «Det var usedvanlig urolig i natt, forhåpentlig klarer nederlenderne det. Ivan kan være en hard negl.»

«Olsen» — «Ja» — «Ta deg av ovnen min litt også. Jeg slenger meg ned på noen timer.»

«Skal bli, Oberscharführer — Om en halv time blir jeg avløst, da skal jeg se efter og melde av videre.» — «God natt.» — «Natt.»

For Jan og Pitt fra Amsterdam luktet det svidd.

HUSK

Hjelpeorganisasjonen

